

وزارت کشور

استاداری زنجان

معاونت برنامه ریزی

برنامه راهبردی توسعه بخش عمران و شهرسازی استان زنجان

مستثنی بر جلسات اتاق فکر عمران و شهرسازی استان

دفتر برنامه ریزی و بودجه

زمستان ۱۳۹۳

پیشگفتار

یکی از انواع شیوه‌های برنامه‌ریزی با عنوان «برنامه‌ریزی راهبردی یا استراتژیک» شناخته شده است که عبارت است از تعیین اهداف بلند مدت و حیاتی و طریقه نیل به آن، با توجه به عوامل محیطی و با در نظر گرفتن آینده. در برنامه‌ریزی راهبردی، هدف، تعریف و تدوین استراتژیهاست؛ از آنجایی که استراتژی می‌تواند نیازمند زمانی کوتاه یا بلند برای اجرا باشد؛ لذا برنامه‌ریزی استراتژیک می‌تواند برنامه‌ریزی بلندمدت یا کوتاه‌مدت باشد. برنامه‌ریزی راهبردی با آنچه که در روش‌های معمول برنامه‌ریزی متداول است، متفاوت می‌باشد؛ در این حالت قالب کلی برنامه عبارت است از: چشم‌انداز، راهبردها، برنامه‌ها، طرح‌ها و پروژه‌ها.

برنامه راهبردی توسعه استان زنجان در سال ۱۳۸۹، برای اولین بار، جهت تدوین برنامه پنجم توسعه استان در دستور کار شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان قرار گرفت؛ براساس فرآیند طراحی شده علاوه بر هدف تدوین سند برنامه، هدف توانمندسازی عوامل اجرایی در سطح دستگاه‌های اجرایی و معاونت برنامه‌ریزی نیز مد نظر قرار گرفت و نتایج حاصله در دو سطح کلان استان و بخش‌های توسعه تنظیم گردید.

در سال ۱۳۹۲، همزمان با پایش و ارزیابی اهداف اسناد فوق، با شکل‌گیری اتاق‌های فکر به ریاست استاندار محترم، به منظور دستیابی به اقدامات اولویت‌دار توسعه در بخش‌های کلیدی استان (شامل صنعت و معدن - آب و کشاورزی - مسکن و عمران شهری و فرهنگ عمومی)، محیط‌های درونی و بیرونی، موضوعات استراتژیک و راهبردهای بخش‌های کلیدی توسعه مورد بحث، بررسی و بازنگری قرار گرفت و برنامه‌های توسعه مبتنی بر راهبرد‌ها استخراج گردید. این برنامه به منزله تغییر رویکردها به این بخش در سال‌های باقیمانده برنامه پنجم و نیز برای سال‌های برنامه ششم توسعه، مبنای عملی خواهد بود.

تشکیل اتاق فکر به عنوان ایجاد محیط مناسب، حرکتی جهت پیوند حوزه نظری و کاربردی در بخش‌های دولتی و غیردولتی استان می‌باشد.

گزارش پیش‌رو تحت عنوان «سند برنامه راهبردی توسعه بخش عمران و شهرسازی استان زنجان» نتایج جلسه‌های اتاق فکر بخش عمران و شهرسازی استان می‌باشد که بدین وسیله از تلاش کلیه عزیزان عضو اتاق فکر در بخش فوق صمیمانه قدردانی می‌نماید.

در نهایت از همکاران دفتر برنامه‌ریزی و بودجه معاونت برنامه‌ریزی، بخاطر همت و مساعی مضاعف در برگزاری جلسات و جمع‌بندی و تدوین گزارش حاضر، سپاسگزاری می‌گردد.

رحیم عصفوری

معاون برنامه‌ریزی و اشتغال

مختار اناق فکر عمران و شهرسازی:

استادار و رئیس اناق: جمشید انصاری

معاون برنامه ریزی و دبیر: رحیم عصفوری

دستگاه مسؤل / مدیر دستگاه: معاونت برنامه ریزی استداري / رحيم عصفوري، معاونت بهائى امور عمرانى استداري / جواد رحمتى

اعضاء اناق:

جواد رحمتى، اسرافيل نيازى، حافظ باباور، محسن امين، محمدعلى ذبحيان، ممدى مقتبى، مهاد سلطانى، هومن شوتى، حميد توكلى،

اصغر ايرانى تبار، سعيد خداوى، حميديات، حسين بابايى، ناصر صيدى، احد محمدى، محمدصادق فلاحت و كلیم اله وثوقى

دبيرخانه و نماندگان دفتر برنامه ریزی و بودجه: مهاد بهرامى، هاشم محملو، محمد عیوضى، سعيد صفرى، محسن خلیلى و على ايكى وردى

برنامه راهبردی توسعه بخش عمران و شهرسازی استان زنجان

۱- مقدمه

بخش عمران و شهرسازی به عنوان موتور پرتوان توسعه همواره مورد توجه صاحب نظران برنامه‌های توسعه بوده و به عنوان عاملی برای دستیابی به رشد اقتصادی و نیل به پیشرفت‌های تکنولوژیکی شناخته شده است؛ از طرفی با توجه به مطالعات انجام شده در خصوص توسعه استان، بخش عمران و شهرسازی در حال حاضر به عنوان یکی از ارکان پایه توسعه استان مطرح شده که به موازات توسعه سایر بخش‌ها مسیر توسعه استان را هموار خواهد کرد؛ بنابراین لازم است با شناخت وضعیت موجود و با توجه به چشم انداز و اهداف کمی و کیفی تعیین شده بخش عمران و شهرسازی در شش سال آینده و با در نظر گرفتن سیاست‌های کلان محیطی و بخشی و با شناسایی نقاط ضعف و قوت داخلی و فرصت‌ها و تهدیدهای محیطی، استراتژی‌های مناسب برای تثبیت جایگاه استان در جایگاهی شایسته متناسب با توانمندی‌های استان ارائه گردد؛ در این راستا چرایی و اهمیت عمران و شهرسازی بررسی و آینده آن ترسیم و راه‌های رسیدن به آن طراحی شده و در برنامه‌های پیشنهادی نیز تلاش گردیده با اتکاء به بخش خصوصی و جهت گیری سیاست‌های اقتصادی و بهره‌گیری از مزیت‌های نسبی در جهت ایجاد مزیت‌های رقابتی گام‌هایی برداشته شود و رشد بهره‌وری عوامل تولید از طریق ارتقای بهره‌وری سرمایه و بهره‌وری منابع انسانی تحقق یابد.

آنچه که اهمیت دارد این است که جهت دستیابی به این اهداف نقش مسؤولان استانی بسیار پر رنگ و تعیین کننده خواهد بود و باید تلاش شود با ایجاد ارتباطات و پیوندهای بین بخشی و با تربیت مشاوران خدمات فنی و مهندسی قوی و بهره‌گیری از خدمات آنان، برای توسعه زیر ساخت‌ها و رشد سرمایه گذاری اقدامات مضاعفی معمول گردد.

در این برنامه چشم‌انداز و اهداف توسعه بخش عمران و شهرسازی استان زنجان تعیین گردیده و ضمن تجزیه و تحلیل عوامل محیطی اثرگذار بر توسعه بخش، موضوعات استراتژیک اثرگذار بر توسعه بخش، تعیین و راهبردهای توسعه بخشی به تفکیک برنامه‌های پیش بینی شده به ازای هر یک از راهبردها آورده شده است.

مفاهیم مندرج در این فصل با فرض تأیید چشم انداز و اهداف کمی مصوب بخش تهیه و به شرح ذیل ارائه می گردد. افق برنامه تدوینی برای سال‌های فعالیت باقیمانده برنامه پنجم و برنامه ششم توسعه می باشد.

۲- چشم‌انداز توسعه بخش عمران و شهرسازی استان زنجان

دستیابی به توسعه پایدار شهری و بهبود استانداردها و کیفیت زندگی در شهرهای استان

۳- تجزیه و تحلیل عوامل محیطی اثرگذار بر توسعه بخش عمران و شهرسازی استان

در این قسمت مهمترین عوامل استراتژیک محیط بیرونی و درونی بخش عمران و شهرسازی استان زنجان مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. در تجزیه و تحلیل محیط بیرونی مهمترین فرصت‌ها و تهدیدهای محیط کلان و اختصاصی عمران و شهرسازی استان زنجان و نقاط قوت و ضعف درون بخشی شناسایی شده است و سعی بر این بوده است تا محیط تعریفی مبتنی بر شرایط موجود تدوین گردد.

جدول ۱- تجزیه و تحلیل عوامل استراتژیک محیط بیرونی بخش عمران و شهرسازی
استان زنجان- سال ۱۳۹۲

عوامل محیط بیرونی	
فرصت‌ها	افزایش تعداد فارغ التحصیلان در رشته های تخصصی مرتبط
	وجود تشکلهای حرفه‌ای در زمینه عمران شهری
	امکان استفاده از توانمندی های بخش خصوصی در قالب شرکت های پیمانکاری، مهندسين مشاور و خدمات فنی و مهندسی
	روحیه مشارکت مالی در طرح های اقتصادی و ساخت و ساز در مردم استان
	قرارگیری و موقعیت شهرهای اصلی استان در راههای شریانی و کریدور اصلی شمالغرب
	باورهای دینی شهروندان
	بسترهای قانونی جدید و تفویض اختیار به استان در بررسی و تصویب طرح های توسعه و عمران شهری
تهدیدها	عدم تناسب برخی قوانین با نیازهای روز ، تعدد بخشنامه ها ، ضوابط و مقررات مربوطه و گاه تناقضات موجود در آنها
	آسیب پذیری شدید سکونتگاه های انسانی و ساختمان های عمومی و امدادی استان در مقابل سوانح طبیعی بویژه زلزله
	روند طولانی اجرای طرح های شهری بدلیل عدم مشارکت فعال شهروندان و کمبود منابع
	فقدان ضوابط مربوط به حریم شهرها وملکرد ضعیف دستگاههای ذیربط
	ترجیح منافع و روحیات فردی بر منافع و روحیات جمعی
	زمین خواری و ساخت و ساز در مناطق غیر مجاز
	سهم بالای ارزش زمین در پروژه های بزرگ اقتصادی و عمرانی(ساخت و ساز)

جدول ۲- تجزیه و تحلیل عوامل استراتژیک محیط درونی بخش عمران و شهرسازی
استان زنجان- سال ۱۳۹۲

عوامل محیط درونی	
فرهنگ	فراهم بودن امکان بکارگیری فناوری اطلاعات در ارائه خدمات اداری شهرداری ها (صدور پروانه، پایان کار و...)
	پتانسیل های موجود برای افزایش کاربری های عمومی و خدمات رفاهی در طرح های تفصیلی
	افزایش شهرهای دارای طرحهای جامع و تفصیلی در دست مطالعه
	گرایش مقاوم سازی در نوسازی و بازسازی ساختمان های غیر مقاوم
	زمینه استفاده از مصالح استاندارد و تکنولوژی های نوین و صنعتی سازی مسکن و ساختمان
	علاقمندی شهروندان به سرمایه گذاری در بخش مسکن و نوسازی و بازسازی ساختمانهای مقاوم
	میراث فرهنگی قابل توجه شهری و وجود آثار تاریخی در بافت شهری
سیاست	ضعف برنامه ریزی منسجم و پایدار از منظر رشد و توسعه شهر
	نبود مدیریت واحد شهری
	ضعف تخصص متولیان نهادهای مدیریت شهری
	فساد در سیستم مدیریت شهری
	رشد بی ضابطه شهرکهای جدید در مناطق شهری
	مدیریت نامناسب پسماندها و زباله های شهری
	کم توجهی به رعایت قواعد ترافیکی و عبور و مرور اعم از سواره و پیاده
	پایین بودن شناخت از حقوق و مسئولیت های شهروندی
	غلبه نگاه اقتصادی و منافع فردی بر کلیه تصمیمات شهروندان
	درصد فایل توجه ساختمانهای با مصالح نامرغوب و غیر مقاوم و قدیمی و آسیب پذیری این ساختمانها
	ضعف بنیانهای اقتصادی و زیرساخت های توسعه شهری در شهرهای کوچک و متوسط استان

۴- موضوعات استراتژیک اثرگذار بر توسعه بخش عمران و شهرسازی استان زنجان

پس از تعیین و شناسایی عوامل استراتژیک بیرونی و درونی اثرگذار بر توسعه بخش عمران و شهرسازی استان زنجان، در این قسمت به استخراج موضوعات استراتژیک بر اساس ارزیابی میزان ارتباط بین فرصت ها و تهدیدها با قوت ها و ضعف ها پرداخته شده است. موضوعات استراتژیک عوامل راهنمای تدوین استراتژی های توسعه می باشند؛ بدین نحو که با شناسایی مهمترین و کلیدی ترین عوامل موثر بر توسعه بخشی، توجهات و اقدامات معطوف به راهکارهایی می گردند که به اجرا گذاردن آنها بخش را قادر خواهد ساخت با حداکثر کارایی و اثر بخشی مسیر توسعه را طی نماید.

۱. شهرسازی و مدیریت شهری
۲. فنی و معماری
۳. فرهنگ شهری
۴. اقتصاد شهری

جدول ۳- تبیین موضوعات استراتژیک بخش عمران و شهرسازی استان زنجان

ردیف	موضوع استراتژیک	شرح موضوع	پیش بینی روند آینده در صورت نپرداختن به آن
۱	شهرسازی و مدیریت شهری	شهرسازی و مدیریت شهری با تحقق مدیریت واحد شهری، خدمات رسانی و ایجاد تاسیسات و تجهیزات شهری در زمان کمتر و با هزینه کمتر انجام یافته و درصد تحقق طرح های توسعه شهری افزایش یافته و توسعه متوازن و هماهنگ شهری را در پی خواهد داشت. کمبود و نارسایی در سیستم حمل و نقل عمومی درون شهری، موضوع افزایش تولید زباله در سالهای اخیر، بویژه زباله های تجزیه ناپذیر و هزینه ها و روشهای جمع آوری و دفن زباله و لزوم امکان استفاده از زباله در ایجاد درآمد و همچنین تامین بهداشت جامعه توجه ویژه ای را می طلبد. با توجه به قرار گیری استان در منطقه زلزله خیز و پتانسیل بالای آسیب پذیری شهرهای استان مدیریت بحران شهری در سه زمینه مدیریت قبل از بحران، مدیریت حین بحران و مدیریت پس از بحران از ضرورت های اساسی برنامه ریزی توسعه شهری در بخش عمران شهری می باشد.	- حجم وسیع تردد وسایل نقلیه خصوصی در سطح شهر، افزایش ترافیک، آلودگی محیط زیست، اتلاف سوخت، وقت و هزینه (منابع) و افزایش زمان سفرهای درون شهری است. - افزایش مغایرت وضع موجود با طرح های مصوب شهری - عدم تحقق خدمات و کاربریهای عمومی شهری و روستایی و در نتیجه عدم دسترسی مناسب ساکنان به خدمات و رفاه عمومی - تهیه طرح های موازی شهری و هدر رفتن منابع، وقت، سرمایه مالی و انسانی - عدم تحقق طرح ها بدلیل وجود طرح های متعدد و بعضاً متضاد - خلل در خدمات رسانی و احداث تاسیسات و تجهیزات - عدم تامین رفاه و آسایش ساکنان در صورت ادامه روند، شاهد افزایش ترافیک درون شهری بوده و حتی تعریض معابر نیز جوابگوی ترافیک درون شهری نخواهد بود. - تولید روز افزون زباله و عدم توجه به جمع آوری اصولی و بازیافت آن
۲	فنی و معماری	استفاده از مصالح مقاوم و تامین اعتبارات مورد نیاز ساخت و مقاوم سازی با تاکید بر مشارکت با وجود هزینه های انسانی، ریالی و زمانی صرف شده برای تهیه طرح های توسعه شهری تنها ۱۵-۲۰ درصد پیشنهادات طرح توسعه تحقق یافته است.	- کاهش تولید مسکن و افزایش بی خانمانها و تخریب مسکن کم دوام موجود - بالا رفتن میزان خسارت های انسانی و مالی در حین و پس از وقوع حوادث طبیعی غیرمترقبه به ویژه سیل و زلزله.
۳	فرهنگ شهری	با افزایش مهاجرت به شهرها و ساکن شدن این افراد در بافتهای حاشیه ای و عدم کنترل و برنامه ریزی ویژه، این مناطق شکل گرفته و گستره کالبدی آن در حال افزایش است. گسترش شهرها به صورت افقی و دست اندازی به مناطق بکر و خالی اطراف، بافت میانی شهرها را از توسعه درونزا باز داشته و بافت هویت دار و میانی شهرها را فرسوده می کند. به نحوی که در مجموع وجود بافتهای فرسوده و حاشیه ای در شهرها وعدم نفوذ مناسب خدمات و تاسیسات زیربنایی به این مناطق، موجب فرسوده تر شدن و بالا رفتن خطر آسیب پذیری در اینگونه مناطق گردیده است.	- در صورتی که به بافتهای فرسوده و حاشیه ای شهرها توجه نگردد، موجب افزایش مشکلات اجتماعی، فرهنگی، کالبدی، جانی و مالی گردیده و ادامه این روند بالا رفتن هزینه مدیریت شهری را به دنبال خواهد داشت.
۴	اقتصاد شهری	عدم استقلال مالی شهرداریها وعدم تعریف منابع درآمدی پایدار و همچنین بالا بودن هزینه های جاری و عمرانی شهرداری موجب بروز اختلال در خدمات رسانی مناسب به شهروندان و گاهاً زیرپا گذاشتن اصول شهرسازی و منافع دراز مدت شهروندان در مقابل منافع آنی و درآمدی شهرداریها است.	در صورت ادامه این روند نه تنها خدمات رسانی مناسب به شهروندان و اجرای پروژه های عمرانی زیربنایی در شهرها تنزل خواهد یافت؛ بلکه تمایل به کسب درآمد از محل تخلفات شهرسازی و ترویج و تشویق به تخلف و عدم رعایت اصول شهرسازی، موجبات سلب آسایش شهروندان در دراز مدت شده و عدم تحقق طرحهای توسعه را در پی خواهد داشت.

۵- راهبردهای توسعه بخش عمران و شهرسازی استان زنجان

در این قسمت راهبردهای مورد نظر برای توسعه بخش عمران و شهرسازی به تفکیک موضوعات استراتژیک آورده شده است. به هر راهبرد یک کد شناسایی چهار رقمی اختصاص داده شده که دو رقم اول آن بیانگر کد بخش و دو رقم بعدی بیانگر شماره راهبرد می باشد.

جدول ۴- راهبردهای توسعه بخش عمران و شهرسازی استان زنجان بر اساس موضوعات استراتژیک

ردیف	موضوع استراتژیک	کد	راهبردها
۱	شهرسازی و مدیریت شهری	۲۶۰۱	افزایش میزان تحقق کاربری های عمومی و خدماتی در طرح های توسعه شهری
		۲۶۰۲	ایجاد درآمد مستمر و پایدار شهرداری ها
		۲۶۰۳	بهبود حمل و نقل درون شهری
		۲۶۰۴	بهبود سیستم مدیریت شهری
		۲۶۰۵	بهبود مدیریت زیست محیطی و توسعه پایدار
		۲۶۰۶	تقویت زیرساخت ها و ارتقا خدمات در مناطق نوساز و حاشیه شهری
۲	فنی و معماری	۲۶۰۷	نوسازی بافت فرسوده
۳	فرهنگ شهری	۲۶۰۸	احیاء و پابندی به ارزش های بنیادین معماری ایرانی و استفاده از تجارب بومی سازی شده جهانی
		۲۶۰۹	ترویج قانونمداری در رعایت ضوابط توسط شهروندان
		۲۶۱۰	ترویج حقوق و تکالیف شهروندی و نهادینه کردن آن
۴	اقتصاد شهری	۲۶۱۱	ایجاد مزیت های نسبی جدید برای تاثیر گذاری در توسعه شهری
		۲۶۱۲	تقویت اقتصاد شهری با رویکرد توسعه خدمات برتر
		۲۶۱۳	توسعه استفاده از فناوری های نو در مدیریت شهری
		۲۶۱۴	توسعه مشارکت در ایجاد زیر ساخت های شهری
		۲۶۱۵	ایجاد سیستم هماهنگ خدمات شهری جهت نگهداشت طرحها و پروژه ها

۶- برنامه های توسعه بخش عمران و شهرسازی به تفکیک راهبردها

در این قسمت برای عملیاتی نمودن راهبردهای تدوین شده، برنامه هایی طراحی شده اند.

جدول ۵- برنامه های توسعه بخش عمران و شهرسازی به تفکیک راهبرد

شرح	راهبرد و برنامه
راهبرد	افزایش میزان تحقق کاربری های عمومی و خدماتی در طرح های توسعه شهری
برنامه	استفاده از روش های مشارکتی کارآمد در تملک اراضی و اجرای طرح های خدمات شهری پیش بینی شده در طرح های توسعه شهری
برنامه	تامین منابع مالی مورد نیاز تملک اراضی طرح های خدمات شهری در بودجه شهرداری ها در دوره برنامه
برنامه	تامین منابع مالی مورد نیاز برای تملک اراضی خدمات عمومی توسط دستگاه اجرایی دولتی
راهبرد	ایجاد درآمد مستمر و پایدار شهرداری ها
برنامه	سرمایه گذاری و مشارکت در فعالیت های اقتصادی درآمدزا و پایدار مرتبط با وظایف شهرداری ها
برنامه	پیگیری وضع و اخذ عوارض متناسب با خدمات شهری ارائه شده
راهبرد	بهبود حمل و نقل درون شهری
برنامه	تصویب و اجرای طرح جامع ترافیک شهری
برنامه	افزایش سهم حمل و نقل عمومی و ایجاد تنوع در سرویس های حمل و نقل درون شهری
برنامه	مناسب سازی معابر و فضای شهری برای تسهیل رفت و آمد و امنیت عابرین پیاده و معلولین
راهبرد	بهبود سیستم مدیریت شهری
برنامه	توانمند سازی نیروی انسانی شهرداری ها
برنامه	اصلاح و مناسب سازی ساختار سازمانی شهرداری ها
برنامه	برونسپاری خدمات قابل واگذاری شهرداری
برنامه	اصلاح ساختار درآمد-هزینه شهرداری ها
برنامه	توسعه خدمات الکترونیک و بانک جامع اطلاعاتی در راستای مدیریت واحد شهری
برنامه	توجه ویژه به بافت شهری شهرهای جدید التاسیس (روستا شهر)
راهبرد	بهبود مدیریت زیست محیطی و توسعه پایدار
برنامه	مدیریت و بازیافت پسماندهای شهری
برنامه	توسعه فضاهای سبز و مراکز تفریحی و رفاهی
برنامه	ایجاد و توسعه پارک های جنگلی در مجاورت مناطق شهری
برنامه	ساماندهی و مدیریت آب های سطحی و زیر سطحی ، مسیل ها و پساب ها
برنامه	تعیین راهکارهایی برای صرفه جویی در مصرف انرژی و جلوگیری از اتلاف منابع
برنامه	شفاف سازی و اطلاع رسانی عمومی کلیه دستورالعمل ها و ضوابط مورد عمل شهرداری ها و دیگر سازمان های خدمات رسان به شهروندان
راهبرد	تقویت زیرساخت ها و ارتقا خدمات در مناطق نوساز و حاشیه شهری
برنامه	تحقق کاربری های عمومی (فضاهای سبز، کاربری های فرهنگی، ورزشی، آموزشی و...) در مناطق جدید و در حال ساخت شهری
برنامه	ایجاد مراکز خدمات عمومی دولتی، متناسب با استقرار جمعیت در مناطق جدید

ادامه جدول ۵- برنامه های توسعه بخش عمران و شهرسازی به تفکیک راهبرد

شرح	راهبرد و برنامه
راهبرد	نوسازی بافت فرسوده
برنامه	به روز رسانی و اجرای طرح ساماندهی بافت فرسوده شهری
برنامه	بهسازی، نوسازی، مقاوم سازی و بازسازی ساختمان های بافت های فرسوده شهری
برنامه	شناسایی و ساماندهی سکونتگاههای غیر رسمی در شهرها
راهبرد	احیاء و پایداری به ارزش های بنیادین معماری ایرانی و استفاده از تجارب بومی سازی شده جهانی
برنامه	هویت بخشی به سیما و کالبد شهری
برنامه	مناسب سازی فضاهای شهری باتوجه به فرهنگ و باورهای دینی
راهبرد	ترویج قانونمداری در رعایت ضوابط توسط شهروندان
برنامه	تبیین و شفاف سازی ضوابط، مقررات و قوانین با استفاده از شبکه های همگانی و اینترنت
راهبرد	ترویج حقوق شهروندی و نهادینه کردن آن
برنامه	تهیه بسته های فرهنگی و آموزش حقوق شهروندی
راهبرد	ایجاد مزیت های نسبی جدید برای تأثیر گذاری در توسعه شهری
برنامه	پیشنهاد طرح های موضوعی و موضعی با تسهیلات ویژه برای سرمایه گذاران
برنامه	توسعه گردشگری شهری
راهبرد	تقویت اقتصاد شهری با رویکرد توسعه خدمات برتر
برنامه	شناسایی و حمایت از فرصت های بزرگ سرمایه گذاری شهری
برنامه	توسعه خدمات برتر در حوزه های ICT و تجارت الکترونیک و خدمات فنی و مهندسی و...
برنامه	واگذاری زمین های مناسب در مقیاس شهری
برنامه	حمایت موثر از سرمایه گذاران در ابعاد تسهیلات مالی
راهبرد	توسعه استفاده از فناوری های نو در مدیریت شهری
برنامه	بستر سازی مناسب جهت فعالیت تشکلهای عرصه های مدیریت شهری
برنامه	حمایت از شرکت های دانش بنیان فعال در امور شهری
راهبرد	توسعه مشارکت در ایجاد زیر ساخت های شهری
برنامه	جلب مشارکت بخش خصوصی در ایجاد و توسعه زیرساختهای شهری
راهبرد	ایجاد سیستم هماهنگ خدمات شهری جهت نگهداشت طرحها و پروژه ها
برنامه	تهیه طرح های جامع و تفصیلی
برنامه	برنامه ریزی، احداث و ساماندهی زیر ساخت ها و خدمات شهری
برنامه	بهسازی، نوسازی و مقاوم سازی ساختمان های عمومی